

Bruxelles, 8.12.2021.
SWD(2021) 372 final

RADNI DOKUMENT SLUŽBI KOMISIJE
SAŽETAK IZVJEŠĆA O PROCJENI UČINKA

priložen dokumentu

Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća
o zaštiti Unije i njezinih država članica od gospodarske prisile koju primjenjuju treće
zemlje

{COM(2021) 775 final} - {SEC(2021) 418 final} - {SWD(2021) 371 final}

A. Potreba za djelovanjem
O čemu je riječ? Zašto je to problem na razini EU-a?
Ovom se inicijativom pokušava riješiti problem gospodarske prisile, koja je definirana kao pritisak koji zemlje koje nisu države članice EU-a izvršavaju putem mjera koje utječu na trgovinu ili ulaganje kako bi ostvarile određeni ishod unutar legitimnog prostora u kojem se oblikuju politike EU-a ili njegovih država članica. Prisilnim mjerama zemalja koje nisu države članice EU-a ograničava se legitimni politički prostor EU-a ili njegove države članice odnosno nameću troškovi za njegovo korištenje. EU i njegove države članice doživljavaju gospodarsku prisilu i u stalnoj su opasnosti od nje. Nije vjerojatno da će ona nestati ili se smanjiti.
Što bi trebalo postići?
Posebni ciljevi uključuju odvratanje od prisile općenito, ublažavanje i okončanje postojećih prisilnih mjera i, kao krajnje rješenje, suzbijanje prisilnih mjera protumjerama. Općenitije gledano, cilj je očuvati legitiman prostor u kojem se oblikuju politike EU-a i država članica.
Koja je dodana vrijednost djelovanja na razini EU-a (supsidijarnost)?
Predviđeni odgovor EU-a potpada pod zajedničku trgovinsku politiku. U svakom slučaju, djelovanje na razini EU-a donosi pozitivne rezultate, npr. odvratanje i suzbijanje prisile, koji se u dostatnoj mjeri ili uopće ne mogu postići na razini država članica.
B. Rješenja
Koje su opcije za ostvarenje ciljeva? Postoji li najpoželjnija opcija?
Najpoželjnija je opcija okvirna uredba Europskog parlamenta i Vijeća kojom se omogućuje djelovanje EU-a, u skladnosti s međunarodnim javnim pravom i na temelju sljedećeg: - odgovor EU-a u dva koraka: prvi korak uključuje neintervencionističke mjere, kao što su formalno utvrđivanje spada li prisilna mjera u područje primjene uredbe i pokušaji ostvarivanja suradnje sa zemljom koja nije država članica EU-a kako bi se ona potaknula da obustavi svoje mjere. Ako to ne uspije, u mogućem drugom koraku, kao krajnje rješenje, postao bi dostupan širok raspon mogućih protumjera EU-a; - ovaj se instrument primjenjuje na širok raspon prisilnih mjera, među ostalim i na one koje uključuju izričitu, prikrivenu i tihi prisilu i njihove varijacije. Primjenjivao bi se kvalitativni prag za djelovanje. - Postupak donošenja odluka obuhvaćen je standardnim okvirom delegiranih i provedbenih akata, s mogućnošću brzog djelovanja. Dionici bi trebali moći sudjelovati u svakom procesu koji uključuje primjenu instrumenta.
Koja su stajališta dionika?
Sve kategorije dionika općenito podržavaju stvaranje novog pravnog instrumenta. Postoji visoka razina usuglašenosti oko sljedećeg: - glavnih odabira za njegovu izradu, pogotovo potrebe za širokim opsegom mogućnosti djelovanja EU-a protiv prisile, pri čemu su protumjere krajnje rješenje, - širokog obuhvata mogućih prisilnih mjera koje dovode do aktivacije instrumenta; - mogućnosti dionika da sudjeluju u primjeni instrumenta i - obraćanja posebne pažnje na opasnost od popratne štete.
C. Učinci najpoželjnije opcije
Koje su prednosti najpoželjnije opcije?
Koristi bi proizašle iz širokog raspona mjera prisile obuhvaćenih područjem primjene instrumenta i iz raspona mjera odgovora koji omogućuje prilagođen i djelotvoran pristup jer bi oboje imalo učinak odvratanja od prisile. Koristi bi proizašle i iz davanja prednosti rješenjima koja ne uključuju protumjere i iz otvorenosti EU-a da ostvari suradnju s predmetnom zemljom koja nije država članica EU-a. Širok raspon mogućih protumjera, dostupan kao krajnje rješenje, omogućuje EU-u da prema potrebi bude odlučan i da odgovor bude odgovarajućeg razmjera.

Koji su troškovi najpoželjnije opcije?
Postojanje instrumenta ne bi prouzročilo znatne troškove. Iz njegove primjene mogu proizaći potencijalni troškovi u različitom iznosu. Ovisno o korištenim mjerama, mogu nastati troškovi za određene gospodarske subjekte iz EU-a s trgovinskim ili investicijskim vezama s predmetnom zemljom koja nije država članica EU-a. Ti troškovi uzeli bi se u obzir pri utvrđivanju pojedine mjere.
Koji su učinci na MSP-ove i konkurentnost?
Postojanje instrumenta ne bi prouzročilo troškove. Kako je prethodno navedeno, iz njegove primjene mogu proizaći potencijalni troškovi za MSP-ove u različitom iznosu.
Hoće li to bitno utjecati na državne proračune i uprave?
Nema znatnog utjecaja.
Hoće li biti drugih bitnih učinaka?
Učinak odvrćanja ugrađen u najpoželjniju opciju može dovesti do toga da se u najboljem slučaju instrument uopće ne primjenjuje ili da se ograničeno primjenjuje.
Proporcionalnost
Najpoželjnijom opcijom odgovor EU-a ograničava se na ono što je proporcionalno s obzirom na razmjer problema gospodarske prisile, ali prema potrebi omogućuje odlučne (protu)mjere.
D. Daljnje mjere
Kad će se predložene mjere preispitati?
Instrument će se preispitati u razumnom roku nakon njegova donošenja.